

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
GRAD ZENICA**

OBRAĐIVAČ: SLUŽBA ZA FINANSIJE

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
GRADA ZENICA
ZA PERIOD 2020. – 2022. GODINE**

Zenica, juni 2019. godine

Sadržaj

Poglavlje I: Uvod	3
Poglavlje II: Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze	3
Ekonomski rast.....	4
Stabilnost cijena.....	5
Zaposlenost	6
Vanjskotrgovinski bilans.....	6
Rizici makroekonomskog scenarija	8
Poglavlje III: Srednjoročna fiskalna strategija	8
Indirektni porezi.....	9
Porez na dohodak	11
Neporezni prihodi	12
Rizici po projekcije prihoda	12
Poglavlje IV: Struktura potrošnje u javnom sektoru	12
Plaće i naknade troškova zaposlenih	13
Izdaci za materijal i usluge.....	14
Tekući i kapitalni transferi	14
Otplate dugova	15
Nabavka stalnih sredstava.....	16
Namjenska sredstava civilne zaštite po Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća - 0,5%.....	17
Sredstva Fonda za zaštitu okoline.....	17
Poglavlje V: Projekcije budžeta Grada Zenica	18

Poglavlje I: Uvod

Budžet je glavni instrument za donošenje vladinih politika i predstavlja sredstvo kojim se strateški prioriteti pretvaraju u konkretne usluge, programe i aktivnosti, kao odgovor na socijalne, ekonomske i druge potrebe građana. Budžet Grada, kao interni zakonski akt, predstavlja ključni dokument kojim se određuje politika finansiranja aktivnosti i programa iz djelokruga nadležnosti Grada kao lokalne samouprave. S obzirom na brojnost obaveza postavljenih pred jedinice lokalne samouprave, te oskudnost raspoloživih javnih sredstava za njihovo pokriće, značaj gradskog budžeta, odnosno njegovog pravilnog konstruisanja, još je veći. Stoga je neophodno da se u procesu planiranja budžeta odrede prioriteti na sistematičan i realan način, te sredstva alociraju na zadovoljenje potreba lokalne zajednice s ciljem najefektivnijeg trošenja javnih prihoda. Međutim, sam iskaz o budžetskim rashodima za jednu godinu nije uvijek dovoljan kako bi se ostvarili vladini ciljevi, zbog čega se izrađuje Dokument okvirnog budžeta.

Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18 i 11/19) propisana je obaveza trogodišnjeg planiranja budžeta, odnosno izrada Dokumenta okvirnog budžeta (DOB), na kojem se zasniva priprema i izrada budžeta za narednu fiskalnu godinu.

Postupak pripreme DOB-a počinje dostavljanjem Instrukcije broj 1 o načinu i elementima izrade DOB-a budžetskim korisnicima, a koja sadrži osnovne ekonomske pretpostavke i smjernice za pripremu DOB-a, tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika, te dinamiku i rokove pripreme DOB-a.

Dokument okvirnog budžeta priprema se svake godine i prikazuje srednjoročne makroekonomske pretpostavke i projekcije, srednjoročnu fiskalnu strategiju, srednjoročne fiskalne projekcije, prioritete potrošnje, te gornje granice rashoda za narednu budžetsku godinu i preliminarne procjene za sljedeće dvije godine.

Glavni cilj ovog dokumenta je da se osigura bolja povezanost između prioriteta politika Grada i načina na koji isti vrši raspodjelu budžetskih sredstava, kao i da doprinese razvoju strateškog planiranja prioriteta i ciljeva Grada.

Za izradu ovog dokumenta korištene su:

- makroekonomske projekcije Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP BiH);
- Smjernice ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH za period 2020. - 2022. godine, donesene od strane Federalnog ministarstva finansija;
- projekcije poreznih prihoda Federalnog ministarstva finansija;
- projekcije prihoda Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA) Uprave za indirektno oporezivanje (UIO) BiH;
- saopštenja Agencije za statistiku BiH.

Poglavlje II: Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

Ovo poglavlje predstavlja osnovne srednjoročne makroekonomske pokazatelje i prognoze na kojima se temelje procjene Dokumenta okvirnog budžeta za period 2020. - 2022. godine.

Savremena makroekonomska politika sastoji se od kombinacije mjera iz više segmenata: ekonomske, monetarne, politike platnog bilansa, dohodaka, cijena, te fiskalne politike. Fiskalna politika se može definisati kao svjesna promjena prihoda i rashoda kojima je svrha ostvarivati makroekonomske ciljeve ekonomske politike, poput pune zaposlenosti, stabilnih cijena, zadovoljavajuće stope privrednog rasta i ostvarenja eksterne ravnoteže. Pod fiskalnom politikom podrazumijeva se prije svega upravljanje budžetskim prihodima u svrhu finansiranja javnih rashoda. Cilj je postići privredni rast uz istovremeno visoku zaposlenost i nisku inflaciju, a isti je u potpunosti ostvariv jedino uz kombinaciju instrumenata fiskalne politike.

Za sve zemlje koje se nalaze na putu prema punopravnom članstvu u EU, pa tako i za Bosnu i Hercegovinu, veliki izazov predstavljaju provedbe neophodnih reformi kojima je cilj prilagoditi i unaprijediti ekonomiju, društvo i životni standard. Da bi se ovim zemljama omogućio lakši put prilagođavanja standardima EU, Evropska komisija je inicirala izradu Strategije razvoja Jugoistočne Evrope do 2020. godine, koja je rađena po uzoru na Strategiju Evropa 2020. Ovaj strateški dokument, u čijoj izradi su učestvovali i predstavnici BiH, jedan je od glavnih okvirnih strateških dokumenata koji opredjeljuje rad Vlade Federacije BiH. Buduća strateška opredjeljenja i ciljevi BiH pa tako i Federacije BiH, su usklađeni sa zacrtanim ciljevima u pomenutoj strategiji. Strategija JIE 2020. odražava odlučnost Vlada zemalja JIE da svojim politikama doprinesu socio-ekonomskom rastu i razvoju, poboljšanju standarda građana, te omoguće otvaranje novih radnih mjesta i bolji pristup tržištima EU. Ključni cilj Strategije JIE 2020. je postizanje visokog i održivog ekonomskog razvoja, a samim tim i podsticanje većeg privrednog rasta u regionu, veći prosperitet i stvaranje novih radnih mjesta, a sve kroz jačanje regionalne saradnje i veze sa EU.

Kreatori ekonomske politike pomoću makroekonomskih instrumenata (politike dohodaka, monetarne i fiskalne politike) utiču na budžete i budžetsku potrošnju, funkcionisanje privrednih subjekata, proizvodnju, potrošnju, zaposlenost, životni standard, štednju, investicije, izvoz i uvoz, s ciljem postizanja visoke i stabilne stope privrednog rasta, niske inflacije, visoke zaposlenosti i optimalne vanjskotrgovinske razmjene.

Shodno navedenom, anticipiranje pokazatelja makroekonomskih agregata omogućava procjenu budućeg stanja državne ekonomije što pruža realniju osnovu za izradu budžeta.

Ekonomski rast

Ekonomski (privredni) rast mjeri se stopom rasta bruto društvenog proizvoda, koji predstavlja vrijednost svih proizvedenih dobara i usluga državne ekonomije u određenom periodu.

U Bosni i Hercegovini osnovna pretpostavka projiciranog rasta tiče se ekonomskih kretanja u okruženju i to prije svega u smislu promjena izvozne tražnje, te inostranog finansiranja finalne potrošnje i investicija. Unutrašnje pretpostavke podrazumijevaju uobičajeni nivo političke stabilnosti, uz postepeno poboljšanje poslovnog okruženja.

Bosna i Hercegovina je, prema prvim procjenama, u 2018. godini ostvarila rast od 3,3% u odnosu na 2017. godinu, podstaknut jačanjem domaće tražnje i povoljnim kretanjima u međunarodnom ekonomskom okruženju. Najznačajniji rast je, kao i u prethodnom periodu, ostvaren u domenu privatne potrošnje i investicija, dok je doprinos neto izvoza bio neutralan. Pri ovoj procjeni važno je uzeti u obzir usporavanje ekonomskih kretanja u zemljama EU u drugoj polovini 2018. godine, koja će se sa sigurnošću odraziti i na ekonomska kretanja u BiH.

U 2019. godini u BiH se očekuje nastavak trenda ekonomskog rasta, iako bi stopa rasta bila neznatno niža nego u 2018. godini, imajući u vidu usporavanje ekonomskog rasta u Evropskoj Uniji. Tako se u 2019. godini očekuje rast od 3,1% podstaknut rastom potrošnje (javne i privatne), te investicija.

Pod pretpostavkom povoljnog eksternog okruženja i implementacije strukturnih reformi u zemlji, sa glavnim osloncem u domaćoj tražnji, u BiH se u periodu od 2020. - 2022. godine očekuje rast BDP-a po stopama od 3,7%, 3,8%, te 4,0%, respektivno. Očekuje se usporen rast industrijske proizvodnje u 2019. godini po stopi od 2,3%, usljed smanjene proizvodnje u okviru rudarstva, prerađivačke proizvodnje, te smanjenja proizvodnje u hidroelektranama, dok se u narednom srednjoročnom periodu predviđa osjetniji napredak usljed provedbe reformskih mjera, odnosno povećanja investicionih ulaganja u industrijske kapacitete.

Očekuje se da će glavni oslonac projiciranog rasta u srednjoročnom periodu biti domaća tražnja. Povećanje ukupne ekonomske aktivnosti, uz očekivano povećanje industrijske proizvodnje, građevinarstva, a s tim u vezi i broja zaposlenih i prihoda od izvoza, trebalo bi rezultirati povećanjem raspoloživog dohotka građana, te u konačnici i povećanjem privatne potrošnje. Na nivou BiH, prosječni rast privatne potrošnje u periodu od 2020. - 2022. godine očekuje se po stopama od 1,8%, 2,0% i 2,1%, respektivno.

Nastavak provedbe politike fiskalne konsolidacije imat će za cilj smanjenje javne potrošnje u odnosu na BDP, kroz ograničavanje rasta tekuće potrošnje i tekućih transfera, uvažavajući zakonski predviđen rast istih, te bi se eventualno ostvarene uštede, odnosno fiskalni prostor usmjerio na kapitalne investicije, čijim bi se rastom u konačnici ostvario i veći sveukupni ekonomski rast. Dakle, u narednom srednjoročnom periodu se u Federaciji BiH očekuje značajniji doprinos javnih investicija rastu BDP-a, prvenstveno kroz planiranu izgradnju putne i energetske infrastrukture. Uz izvjesno sticanje statusa BiH kao kandidata za članstvo u EU, te kontinuirane procese unapređenja poslovnog okruženja i provedbu ostalih sveobuhvatnih strukturnih reformskih mjera, izvjestan je i veći priliv domaćih i stranih investicija.

Takođe, uz pretpostavku provedbe pomenutih reformi u smislu poboljšanja konkurentnosti, u narednom srednjoročnom periodu se može očekivati i porast vanjskotrgovinske razmjene, odnosno postepeno smanjenje vanjskotrgovinskog deficita FBiH.

Stabilnost cijena

Nivo cijena u BiH zavisi od uticaja eksternih i internih faktora. Eksterne komponente koje značajno determinišu opšti nivo cijena u BiH su cijene nafte, gasa i hrane na globalnom tržištu, dok su domaće komponente sa najvećim uticajem na cijene akcize na cigarete, cijene komunalija i cijene komunikacijskih usluga.

Indeks potrošačkih cijena predstavlja mjeru promjena cijena proizvoda i usluga koje domaćinstva kupuju radi zadovoljenja svojih ličnih potreba na ekonomskoj teritoriji Bosne i Hercegovine. Indeks potrošačkih cijena predstavlja mjeru inflacije u državi. On služi za usklađivanje plaća i zarada u skladu sa kolektivnim ugovorima, te penzija i socijalnih davanja.

Inflacija mjerena ideksom potrošačkih cijena u Federaciji BiH u 2017. godini iznosila je 1,3%, te 1,4% u 2018. godini. Trend blagog porasta cijena potaknut je rastom cijena u segmentima prijevoza, alkoholnih/bezalkoholnih pića i duhana, stanovanja, električne energije, plina, vode i ostalih

energenata. Rast cijena u ovim odjeljcima posljedica je porasta cijene sirove nafte na svjetskom tržištu, kao i nastavak harmonizacije akcizne politike u BiH sa politikom akciza na cigarete u Evropskoj uniji.

Obzirom na očekivanja nižih cijena sirove nafte, pretpostavljena inflacija u EU u 2019. godini bi mogla biti nešto niža u odnosu na 2018. godinu i iznositi 1,6%.

U BiH se, na osnovu posljednjih raspoloživih podataka u 2019. godini može očekivati inflacija od 1,3%, dok se u periodu 2020. - 2022. godine očekuje kretanje iste po stopama 1,4%, 1,5% i 1,7%.

Kretanje inflacije će, kao i u prethodnom periodu, prvenstveno biti određeno kretanjem cijena sirove nafte na svjetskom tržištu, cijena hrane i alkoholnih/bezalkoholnih pića, cijena komunalija u manjem obimu, te periodom provedbe akcizne politike na cigarete.

Zaposlenost

Zaposlenici su osobe koje su zasnovale radni odnos s poslodavcem (pravnim ili fizičkim licem – obrt) na neodređeno ili određeno vrijeme, neovisno od dužine radnog vremena i vlasništva pravne osobe. Pod nezaposlenim osobama se podrazumijevaju osobe sposobne i voljne raditi i koje aktivno traže posao, ali su bez posla. U državnoj ekonomiji postoji direktna povezanost između ekonomskog rasta i zaposlenosti, na način da smanjenje stope zaposlenosti utiče na smanjenje bruto društvenog proizvoda.

Tržište rada Federacije BiH u 2018. godini karakteriše daljnji pad stope nezaposlenosti, odnosno povećanje broja zaposlenih lica, kao i porast prosječnih ličnih primanja u vidu bruto i neto plate.

Najznačajniji doprinos porastu broja zaposlenih lica bio je u oblastima industrije i trgovine, te usljed porasta broja turističkih posjeta i noćenja u oblasti hotelijerstva i ugostiteljstva.

Registrovana stopa nezaposlenosti Federacije BiH u 2016. godini iznosila je 45,2%, dok je ista na kraju 2018. godine iznosila 39,2%.

U februaru 2019. godine, ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH iznosio je 523.658, i u odnosu na prethodni mjesec broj zaposlenih se smanjio za 0,7%. Stopa registrovane nezaposlenosti u februaru 2019. iznosila je 38,4%.

Na tržištu rada u BiH se u narednom srednjoročnom periodu očekuje daljnje smanjenje stope nezaposlenosti, odnosno porast broja zaposlenih lica. Projekcije su određene poslovnim ambijentom u BiH, odnosno u regiji, uz pretpostavku povećanog obima poslovnih aktivnosti.

Uz ovakve uslove, u BiH se očekuje i rast prosječne neto plate koja bi se u periodu od 2020. – 2022. godine mogla uvećati za 3,2% - 3,4%.

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenom za februar 2019. godine u Federaciji BiH iznosi 895,00 KM i realno je niža za 3,4% u odnosu na prethodni mjesec. U odnosu na isti mjesec 2018. godine prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenom za februar 2019. godine realno je viša za 4,0%.

Vanjskotrgovinski bilans

Vanjskotrgovinska politika predstavlja skup aktivnosti kojima jedna zemlja reguliše oblast razmjene roba i usluga s inostranstvom, upotrebom različitih mjera i instrumenata, a sve s ciljem unapređenja konkurentnosti privrede na svjetskom tržištu i uključivanja u međunarodnu podjelu rada.

Bosna i Hercegovina je u potpunosti opredijeljena za izgradnju liberalne ekonomije zasnovane na tržišnim principima i slobodi kretanja ljudi, kapitala, roba i usluga. U oblasti međunarodnih trgovinskih odnosa, odnosno trgovinskih odnosa Bosne i Hercegovine sa ostatkom svijeta, to podrazumijeva punu opredijeljenost BiH za integraciju svoje ekonomije u međunarodni multilateralni trgovinski sistem, uspostavljen u okviru Svjetske trgovinske organizacije (WTO) i na izgradnju svog trgovinskog zakonodavstva, zasnovanog na pravilima i principima na kojima počiva ova organizacija.

U skladu s općim opredjeljenjem, Bosna i Hercegovina je uključena u sve regionalne integracijske procese u Evropi. Tu je prije svega proces Stabilizacije i pridruživanja s Evropskom unijom (SAP), u okviru kojeg je zaključen Sprazum o stabilizaciji i pridruživanju (SAA), koji u prvoj fazi treba dovesti do uspostave slobodne trgovine između dvije strane. Dugoročno ovaj proces podrazumijeva potpuno preuzimanje pravne stečevine EU u domaće zakonodavstvo i punopravno članstvo Bosne i Hercegovine u EU. U međuvremenu, do okončanja procesa pristupanja u EU, Bosna i Hercegovina je u okviru CEFTA Sporazuma uključena u zonu slobodne trgovine s ostalim zemljama zapadnog Balkana, koje su, također, dio procesa stabilizacije i pridruživanja sa EU. Cilj CEFTA sporazuma je dalja liberalizacija trgovine u ovom regionu, potpuno ukidanje svih barijera u trgovini i zajednička priprema članica za pridruživanje Evropskoj uniji. Pored toga, sve članice CEFTA Sporazuma, uključujući Bosnu i Hercegovinu imaju potpisane sporazume o slobodnoj trgovini s Evropskim udruženjem slobodne trgovine (EFTA), što u krajnjoj instanci treba dovesti do potpunog uključivanja CEFTA regiona i Bosne i Hercegovine u jedinstveni "Evropski ekonomski prostor" (EEA).

U strukturi izvoza Federacije BiH za 2018. godinu, prema klasifikaciji namjene proizvoda, najveći dio odnosi se na izvoz goriva i maziva, industrijskih materijala, kapitalnih proizvoda, transportnih sredstava, te proizvoda za široku potrošnju. Najznačajniji vanjskotrgovinski partner FBiH je Evropska unija. Najveći izvozni partneri su: Njemačka, Hrvatska, Italija i Srbija dok se, s druge strane, i najveći dio uvoza odnosi ove zemlje, te na Kinu i Tursku.

Obim robne razmjene u 2018. godini dodatno je povećan u odnosu na 2017. godinu, kada su stope rasta izvoza i uvoza bilježile dvocifrene iznose. Pokrivenost uvoza izvozom u 2018. godini iznosila je 59,6%, dok je u 2017. godini iznosila 58,3%.

U 2019. godini se, usljed slabljenja izvozne tražnje, odnosno smanjene ekonomske aktivnosti u okruženju, očekuje usporavanje izvoznog i uvoznog rasta, s tim da će ovakvo usporavanje biti izraženije na uvoznj strani, što će u konačnici rezultirati blagim smanjenjem vanjskotrgovinskog deficita, odnosno pozitivnim doprinosom ekonomskom rastu.

Federacija BiH je za februar 2019. ostvarila izvoz u ukupnoj vrijednosti 610,7 hiljada KM, što je 7,5% više u odnosu na januar 2019., odnosno za 1,9% više u odnosu na februar prethodne godine. U istom mjesecu ostvaren je uvoz u vrijednosti 1,01 milijardi KM, što je za 16,4% više u odnosu na januar 2019., odnosno za 14,1% više u odnosu na februar prethodne godine. U periodu januar-februar 2019. izvoz je prosječno rastao svaki mjesec za 7,5%, a uvoz je prosječno rastao za 16,4%. Procenat pokrivenosti uvoza izvozom je 55,6% što je za 4,6% manje u odnosu na januar 2019. godine, kada je pokrivenost iznosila 60,2%. Trgovinski deficit Federacije BiH za februar 2019. iznosi 487,8 hiljada KM. Najveća vrijednost izvoza i uvoza ostvarena je u području prerađivačke industrije.

Projekcije DEP-a ukazuju na to da bi se u BiH u periodu 2020. - 2022. godine moglo očekivati povećanje ukupnog izvoza sa godišnjim stopama rasta od 7,2%, 6,7% i 6,6% u realnom smislu, dok bi stope rasta uvoza bile nešto niže u odnosu na izvoze i trebale bi se kretati od 4,7% u 2020., 5,1% u 2021. i 4,6% u 2022. godini.

Rizici makroekonomskog scenarija

Uzimajući u obzir da vanjsko okruženje predstavlja glavnu strukturnu odrednicu većine ekonomskih kretanja u BiH, odnosno u FBiH, ono isto tako predstavlja i potencijalni izvor rizika po domaća ekonomska kretanja. Eskalacija globalnih izazova kao što su trgovinski ratovi, pregrijavanje američke ekonomije, slabljenje rasta u Aziji, kao i pitanja Brexit-a zasigurno bi se odrazila na ekonomski rast u EU u vidu usporavanja, odnosno slabljenja istog. To bi u konačnici rezultiralo slabljenjem izvozne tražnje, odnosno usporavanjem prosječne stope rasta robnog izvoza, te bi imalo negativan uticaj na priliv kapitala, posebno uzevši u obzir da zemlje EU predstavljaju ključni izvor za eksterno finansiranje u BiH. Pored navedenog, kretanja svjetskih cijena, posebno nafte i u određenoj mjeri metala, mogli bi imati negativan uticaj na domaća ekonomska kretanja.

Pored eksternih, potencijalni rizik za ostvarivanje makroekonomskih projekcija predstavljaju i rizici internih dinamika. Osnovni interni rizik koji bi mogao imati negativan uticaj na ekonomski rast vezan je za proces formiranja vlasti i nastavak reformskih procesa. Eventualna kašnjenja u procesu provedbe ekonomskih reformi bi se odrazila na kretanje finalne potrošnje i investicija, što bi dovelo do usporavanja rasta. Rizik u srednjem roku predstavlja i migracija stanovništva, koja prijeti smanjenju produktivnosti, a samim time i projiciranom ekonomskom rastu. Eventualno slabljenje poslovne aktivnosti u međunarodnom ekonomskom okruženju imalo bi uticaj na ukupnu poslovnu aktivnost u zemlji, a time i na industrijsku proizvodnju. Osim toga, dotrajalost postojećih i usporena dinamika u izgradnji novih proizvodnih kapaciteta, kao i visoka ovisnost o vremenskim prilikama predstavljaju potencijalni rizik kada je u pitanju sektor za proizvodnju električne energije.

Najveći rizik po pozitivne promjene na tržištu rada predstavljaju dešavanja u segmentu industrijske proizvodnje, investicija i vanjske trgovine, kao i eventualni zastoj u provedbi planiranih strukturnih reformi.

Na kretanje ukupnog nivoa cijena uticaj bi mogli imati interni (promjene cijena komunalija, povećanje akciza), kao i eksterni faktori (primarno kretanje cijena sirove nafte i hrane), te bi svako povećanje cijena koje je brže od pretpostavljenog u osnovnom scenariju moglo uvećati nivo inflacije.

Poglavlje III: Srednjoročna fiskalna strategija

Projekcije javnih prihoda za period 2020. - 2022. godine usko su vezane za privredne aktivnosti, te uticaj ključnih makroekonomskih pretpostavki od kojih zavisi razvoj. U Federaciji Bosne i Hercegovine, javni prihodi po osnovu poreza, taksi, naknada, doprinosa i drugih prihoda ostvaruju se, prikupljaju i raspoređuju prema važećim propisima na teritoriji Federacije, a služe za finansiranje funkcija Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i Upravitelja cesta i ostalih korisnika javnih prihoda.

Imajući u vidu ostvareni realni ekonomski rast u BiH u 2018. godini, projekcije manjeg ekonomskog rasta u 2019. i 2020. godini u odnosu na 2018. godinu, te projekcije značajnijeg oporavka tek u 2021. i 2022. godini, kao i na toj osnovi oprezne projekcije prihoda od indirektnih poreza, neophodno je i dalje provođenje fiskalne discipline s ciljem smanjenja visine budžetskog deficita svih nivoa vlasti. Fiskalna konsolidacija u BiH vršit će se na prihodovnoj, a najviše na rashodovnoj strani budžeta. Glavne politike kontrole rashoda kojima će se to postići, na svim nivoima vlasti, podrazumijevaju

smanjenje i strogu kontrolu tekućih rashoda, ograničavanje rasta socijalnih transfera putem revizija korisnika, istovremeno štiteći transfere najugroženijim grupama stanovništva, ograničavanje zapošljavanja i ograničavanje/smanjenje plata, naknada i materijalnih troškova u javnom sektoru.

Ovo poglavlje sadrži projekcije prihoda budžeta Grada Zenica za koje se očekuje da će biti dostupne za finansiranje javne potrošnje u srednjoročnom periodu, a koje se temelje na analizi ostvarenih prihoda u prethodnim godinama, prethodno navedenim makroekonomskim pokazateljima i prognozama, te postojećim i očekivanim poreznim politikama.

Tabelarni pregled projekcija prihoda za period 2020. – 2022. godine dat je u poglavlju V - Projekcije budžeta Grada Zenica.

Indirektni porezi

U skladu sa Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" broj: 44/03, 52/04, 34/07, 49/09 i 32/13), indirektni porezi podrazumijevaju: uvozne i izvozne dažbine, akcize, porez na dodanu vrijednost i sve druge poreze zaračunate na robu i usluge, uključujući i ostale poreze na promet i putarine.

Prihodi prikupljeni po osnovu ovih poreza uplaćuju se na Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje BiH, a raspodjela se vrši na sljedeći način:

- prvo se izdvajaju sredstva na račun rezervi,
- zatim sredstva za finansiranje Institucija BiH,
- ostatak prihoda se raspoređuje FBiH, RS-u i Brčko Distriktu, u skladu sa prethodno utvrđenom formulom koju utvrđuje Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje BiH,
- iz entitetskih udjela se izdvajaju sredstva potrebna za finansiranje vanjskog duga (na osnovu učešća entiteta u vanjskom dugu, a uplaćuju se direktno budžetu Institucija BiH).

Prema članu 6. Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH ("Službene novine FBiH" broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15), prihodi od indirektnih poreza se dalje raspodjeljuju između: Federacije (36,20%), kantona (51,23%), lokalnih samouprava (8,42%), Upravitelja cesta (3,90%) i Grada Sarajeva (0,25%).

Prema izvještaju izrađenom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje BiH (OMA UIO) u 2018. godini je nastavljen trend rasta sredstava za raspodjelu prikupljenih po osnovu prihoda od indirektnih poreza, te je ostvaren rast u visini od 4,7%. U 2018. godini na Jedinstvenom računu trezora BiH je naplaćen rekordan iznos prihoda od indirektnih poreza od osnivanja UIO.

Projekcija prihoda od indirektnih poreza je najznačajniji indikator za budžet Grada Zenica, s obzirom na to da ovi prihodi čine oko četvrtinu ukupnih prihoda i primitaka budžeta. Pregled izvršenja indirektnih poreza na nivou BiH za 2018. godinu, kao i projekcija za naredne godine, izrađen od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu UIO (OMA), dat je u Tabeli broj 1.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period od 2019. do 2022. godine bazirane su na:

- prognozama makroekonomskih pokazatelja DEP,
- procjenama efekata izmjene Zakona o akcizama,
- primjeni Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i Evropske asocijacije za slobodnu trgovinu (EFTA),

- primjeni adaptiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU (SSP) i
- trendovima naplate prihoda od indirektnih poreza.

Tabela broj 1 (u milionima KM)

R.b.	Vrsta prihoda (neto)	Izvršenje	Projekcija					Projektovana stopa rasta			
		2018	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	
1.	PDV	3.839,0	3.979,5	4.106,3	4.246,5	4.405,0	3,7%	3,2%	3,4%	3,7%	
2.	Akcize	1.444,7	1.480,1	1.495,6	1.517,1	1.539,6	2,5%	1,0%	1,4%	1,5%	
3.	Carine	286,6	302,3	324,4	348,1	376,3	5,5%	7,3%	7,3%	8,1%	
4.	Putarina	620,7	656,4	668,3	681,6	695,9	5,8%	1,8%	2,0%	2,1%	
5.	Ostalo	29,7	34,6	35,0	35,4	35,8	16,4%	1,1%	1,2%	1,2%	
Ukupno (od 1 do 5)		6.220,8	6.452,9	6.629,6	6.828,7	7.052,6	3,7%	2,7%	3,0%	3,3%	
6.	Namjenska putarina	-385,9	-410,3	-417,7	-426,0	-435,0	6,3%	1,8%	2,0%	2,1%	
SREDSTVA ZA RASPODJELU (od 1 do 6)		5.834,9	6.042,7	6.211,9	6.402,7	6.617,7	3,6%	2,8%	3,1%	3,4%	

Uputstvima o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih organa za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda, koje donosi federalni ministar finansija, utvrđuje se procenat učešća Grada Zenica u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza sa Jedinistvenog računa FBiH, a iznosi učešća i ostvarenja ovih prihoda u proteklim godinama dati su u sljedećoj tabeli.

Tabela broj 2

Prihodi od indirektnih poreza Grada Zenica				
Godina	Učešće	Promjena prema prethodnoj godini	Ostvarenje (KM)	Promjena prema prethodnoj godini
2010.	5,129%	—	11.314.661,41	—
2011.	5,827%	13,61%	13.033.914,41	15,19%
2012.	5,245%	-9,99%	11.198.280,29	-14,08%
2013.	5,202%	-0,82%	10.327.218,43	-7,78%
2014.	5,220%	0,35%	10.864.266,67	5,20%
2015.	5,223%	0,06%	11.847.196,33	9,05%
2016.	4,785%	-8,39%	11.105.979,82	-6,26%
2017.	4,924%	2,90%	11.252.493,34	1,32%
2018.	4,991%	1,36%	12.847.853,75	14,18%
2019.	4,946%	-0,90%	—	—

Tačkom 3.1. Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih organa za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2019. godinu ("Službene novine FBiH", broj 102/18) procenat učešća Grada Zenica u raspodjeli prihoda od indirektnih poreza sa Jedinistvenog računa FBiH smanjen je sa 4,991% na 4,946%, odnosno došlo je do smanjenja učešća za 0,9%.

Sredstva namijenjena budžetima svih nivoa vlasti zadnjih godina su opterećena znatnim obavezama za servisiranje vanjskog duga BiH. Ovo se posebno odnosi na jedinice lokalne samouprave koje nisu korisnici kreditnih sredstava Međunarodnog monetarnog fonda, ali s obzirom na način raspodjele

sredstava, zajedno sa višim nivoima vlasti učestvuju u otplati tih sredstava. Kako u tekućoj i narednim godinama dospijevaju značajni iznosi obaveza po osnovu vanjskog duga BiH, to se i dalje mogu očekivati manja sredstava raspoloživa za raspodjelu između korisnika prihoda.

Projekcije pripadajućih prihoda od indirektnih poreza za Grad Zenica, izrađene od strane Sektora za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija, a na bazi ukupnog plana prihoda na Jedinstvenom računu Trezora izrađenog od strane OMA UIO, date su u sljedećoj tabeli.

Tabela broj 3 (u KM)

R.b.	Prihodi od indirektnih poreza	Ostvarenje	Projekcija			
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Zeničko-dobojski kanton	192.109.545	199.936.962	207.748.692	215.005.691	226.944.660
2.	Grad Zenica	11.282.102	11.715.600	12.173.340	12.598.575	13.298.156

Porez na dohodak

Porez na dohodak regulisan je Zakonom o porezu na dohodak ("Službene novine FBiH", broj: 10/08, 09/10, 10/11, 44/11, 7/13 i 65/13) i odnosi se na dohodak: od nesamostalne djelatnosti, od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od ulaganja kapitala i od dobitaka ostvarenih učešćem u nagradnim igrama i igrama na sreću.

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH i Zakonom o pripadnosti javnih prihoda na području ZDK ("Službene novine ZDK", broj: 1/06, 2/06, 5/06, 7/09 i 12/13) propisano je da 34,46% naplaćenog prihoda od poreza na dohodak pripada općinama Zeničko-dobojskog kantona, dok preostalih 65,54% pripada Kantonu.

U sljedećoj tabeli su data godišnja ostvarenja prihoda od poreza na dohodak budžeta Grada Zenica.

Tabela broj 4 (u KM)

R.b.	Prihodi od poreza na dohodak	Ostvarenje						
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Grad Zenica	4.585.544	4.739.369	4.752.407	5.157.210	5.270.426	5.640.099	6.682.258

Uzimajući u obzir pomenute makroekonomske prognoze kretanja zaposlenosti i ekonomskog rasta i pretpostavku nepromijenjenih poreznih propisa, u narednim godinama se može očekivati rast raspoloživog prihoda od poreza na dohodak od oko 4% godišnje.

U sljedećoj tabeli su date projekcije Federalnog ministarstva finansija iz maja 2019. godine za ukupne prihode od poreza na dohodak Zeničko-dobojskog kantona i jedinica lokalne samouprave.

Tabela broj 5 (u KM)

R.b.	Prihodi od poreza na dohodak	Ostvarenje	Projekcija			
		2018	2019	2020	2021	2022
1.	Zeničko-dobojski kanton	31.845.223	33.293.070	34.516.175	36.041.716	37.786.854
2.	Općine/gradovi	17.126.748	17.505.023	18.148.114	18.950.222	19.867.790

Neporezni prihodi

U okviru neporeznih prihoda Grada Zenica najznačajnije kategorije su: prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija, administrativne takse, komunalne naknade i takse, naknade i takse po Federalnim zakonima i drugim propisima i ostale budžetske naknade i takse.

Neporezni prihodi u 2014. godini ostvareni su u ukupnom iznosu od 10.671.020,04 KM, a u odnosu na ostvarenje 2013. godine manji su za 12%, što je u najvećoj mjeri rezultat naplate zaostalih dugova po osnovu naknade za korištenje građevinskog zemljišta u uporednoj 2013. godini. U 2015. godini ostvareno je ukupno 11.998.815,59 KM neporeznih prihoda ili za 12% više od ostvarenja u 2014. godini, prvenstveno zbog povećane naplate ostalih budžetskih naknada, i to naknade za uređenje građevinskog zemljišta, naknade po osnovu prirodnih pogodnosti - renta, te komunalnih naknada u skladu sa kantonalnim propisima za posebne namjene. Neporezni prihodi u 2016. godini ostvareni su u ukupnom iznosu od 11.344.663,57 KM i u odnosu na ostvarenje 2015. godine manji su za 5%, što je rezultat manje naplate ostalih budžetskih naknada i taksi, kao i naknada i taksi po Federalnim zakonima i drugim propisima. Ostvarenje ove vrste prihoda u 2017. godini je iznosilo 13.798.424,01 KM ili 22% više od ostvarenja 2016. godine, prvenstveno zbog povećane naplate prihoda od dividendi i udjela u profitu u javnim preduzećima i finansijskim institucijama, naknade za uređenje građevinskog zemljišta, naknade za korištenje građevinskog zemljišta, te naknade po osnovu prirodnih pogodnosti – rente. U 2018. godini, neporezni prihodi su ostvareni u iznosu od 14.279.151,55 KM ili 3% više od ostvarenja 2017. godine.

Posljednjih godina neporezne prihode karakteriše izražena oscilacija u naplati, uzrokovana prije svega pružanjem privremenih pogodnosti za plaćanje zaostalih dugova, odnosno izmjenom gradskih propisa i propisa ostalih nadležnih organa koji regulišu obračun i naplatu ove vrste prihoda, što će biti odrednica naplate ove grupe prihoda i u narednim godinama. U narednim godinama se, u skladu sa prognozama makroekonomskih pokazatelja, očekuje blago povećanje naplate neporeznih prihoda.

Rizici po projekcije prihoda

Najveći rizici po projekcije prihoda date u ovom dokumentu su:

- veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta;
- nepredviđene promjene poreznih politika (odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele indirektnih poreza i nepredviđene promjene istih i dr.);
- makroekonomske pretpostavke;
- razvoj drugih događaja (elementarne nepogode, promjena nivoa zaduženosti, rad porezne administracije i dr.).

Poglavlje IV: Struktura potrošnje u javnom sektoru

Raspoloživa sredstva lokalne samouprave su uvijek manja od sredstava potrebnih da se ostvare svi ciljevi zajednice, pa se kontinuirano moraju analizirati prioritetne potrebe i donositi odluke koje će najviše doprinijeti ostvarenju bitnih ciljeva.

Ovo poglavlje sadrži analizu upravljanja javnim sredstvima, koja predstavlja važan element u srednjoročnom planiranju budžeta i pruža pregled strukture budžeta po ekonomskim kategorijama, što je neophodno uzeti u obzir kod utvrđivanja gornje granice rashoda budžeta i prestrukturiranja potrebnih za podmirenje prioritetnih rashoda.

Kao i prethodnih godina, planiranje budžeta će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike i nastavak provođenja mjera štednje čiji je osnovni cilj održavanje budžetske ravnoteže i kontrola javne potrošnje.

Projekcije rashoda za 2020. godinu i naredne dvije godine bazirane su na temelju zahtjeva budžetskih korisnika, uz uvažavanje zakonskih obaveza, politika i prioriteta, kao i datih makroekonomskih projekcija prihoda. Ključni ograničavajući faktor za utvrđivanje predloženih prioriteta je projicirani okvir raspoloživih prihoda dat u poglavlju V - Projekcije budžeta Grada Zenica, Tabela broj 6.

Tabelarni pregled projekcija rashoda za period 2020. – 2022. godine dat je u poglavlju V - Projekcije budžeta Grada Zenica, Tabela broj 7.

Plaće i naknade troškova zaposlenih

Za 2016. godinu na ime bruto plaća sa pripadajućim doprinosima i naknadama zaposlenih Grada Zenica utrošen je ukupan iznos od 8.894.260,26 KM, i to za 350 radnika budžetskih korisnika Grada Zenica (tj. rukovodstva Gradske uprave, službi za upravu, posebnih stručnih službi, Uprave za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina, te Gradskog pravobranilaštva i JU Centar za socijalni rad), uzimajući u obzir da je to broj radnika na dan 31.12.2016. godine.

Početakom 2017. godine donesena je nova Odluka o organizaciji službi Grada Zenica ("Službene novine Grada Zenica", broj 2/17), Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji gradskih službi, broj: 02-49-3787/17 od 03.03.2017. godine, te Odluka o plaćama i naknadama plaća zaposlenika gradskih organa Zenica ("Službene novine Grada Zenica", broj 3/17), koji su ugrađeni u Budžet 2017. godine. Tako su u 2017. godini, bruto plaće i naknade sa pripadajućim doprinosima poslodavca, za 384 radnika, početno planirane u ukupnom iznosu od 9.738.000,00 KM, koji je uključivao uvećanja naknada po osnovu minulog rada zaposlenih, prijem određenog broja visokostručnog kadra, kao i pretpostavku da će svi zaposleni raditi tokom cijele 2017. godine, izuzev perioda korištenja godišnjeg odmora. Ipak, s obzirom da su konkursne procedure za prijem novih radnika trajale duže od planiranih, izvršenje ovih rashoda za 2017. godinu je iznosilo 8.466.968,06 KM ili 95% izvršenja prethodne godine, i to za 328 radnika svih budžetskih korisnika Grada Zenica, s tim da je to broj radnika na dan 31.12.2017. godine.

Izvršenje rashoda plaća, naknada i doprinosa u 2018. godini iznosilo je 8.559.956,61 KM, i to za 345 radnika svih budžetskih korisnika Grada Zenica, s tim da je to broj radnika na dan 31.12.2018. godine.

Krajem 2018. godine, predstavnici Pregovaračkog tima Vlade FBiH i pregovarački tim Samostalnog sindikata državnih službenika i namještenika u organima državne službe postigli su sporazum o osnovici za obračun plaća za fiskalnu 2019. godinu u iznosu od 330,00 KM, a što u odnosu na dotadašnju osnovicu predstavlja povećanje za 4,7%. Shodno navedenom sporazumu, zaključen je i sporazum između Gradonačelnika i Sindikalne organizacije Grada Zenica, te su bruto plaće i pripadajući doprinosi u Budžetu za 2019. godinu planirani u skladu sa novim obračunom. Rashodi

bruto plaća i naknada sa pripadajućim doprinosima poslodavca, za 381 radnika, u Budžetu sa preraspodjelama i uvećanjima 2019. godine planirani su u iznosu od 10.739.250,00 KM.

Godišnje uvećanje naknada po osnovu minulog rada radnika, penzionisanje radnika i novo zapošljavanje visokoobrazovanog kadra, kao i moguća usklađivanja bruto plaća sa troškovima života, odnosno inflacijom, mogla bi dovesti do blagog povećanja planiranih ukupnih rashoda bruto plaća i naknada u budžetima za 2020., 2021. i 2022. godinu.

Iznos budžetskih sredstava za ove potrebe u narednom periodu zavisiće od naprijed navedenog, kao i mogućih dodatnih izmjena zakonskih propisa koji regulišu predmetnu oblast.

Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge u 2017. godini izvršeni su u ukupnom iznosu 10.579.557,58 KM, a odnose se na materijalne i druge troškove neophodne za rad budžetskih korisnika Grada Zenica i troškove materijala i usluga kojima se podmiruju javne potrebe. Najznačajnije rashode ove kategorije čine izdaci za: energiju, komunalne usluge, nabavku materijala, usluge prevoza i goriva, unajmljivanje imovine i opreme, tekuće održavanje, osiguranje, bankarske usluge, ugovorene usluge i druge posebne usluge za potrebe budžetskih korisnika Grada Zenica, te izdaci za javnu rasvjetu, održavanje komunalne higijene grada, održavanje prohodnosti puteva u zimskom periodu, troškovi prevoza đaka i ostalih socijalno ugroženih lica, tekuće održavanje javne rasvjete, putne mreže, vodovodne i kanalizacione mreže i sl.

Izvršenje rashoda za ove namjene u 2018. godini iznosilo je 10.935.455,17 KM, dok je Budžetom sa preraspodjelama i uvećanjima za 2019. godinu planiran iznos od 13.106.016,57 KM.

Za 2021. i 2022. godinu budžetska potrošnja za ove namjene planira se sa blagim povećanjem u odnosu na odgovarajuću prethodnu godinu.

Prognoze ove vrste rashoda ipak treba uzeti s rezervom s obzirom da kretanje tržišnih cijena direktno utiče na visinu potrošnje za ove namjene.

Tekući i kapitalni transferi

Tekući transferi u budžetu Grada Zenica sastoje se od: tekućih transfera pojedincima, tekućih transfera neprofitnim organizacijama, tekućih transfera javnim preduzećima i ustanovama, tekućih transfera privatnim preduzećima i preduzetnicima, te drugih tekućih rashoda.

U 2017. godini realizacija na ime tekućih transfera iznosila je 5.815.742,14 KM, dok su kapitalni transferi u 2017. godini realizovani u iznosu od 454.585,45 KM.

Tekući transferi u 2018. godini realizovani su u iznosu od 6.946.836,86 KM, a odnosi se na: tekuće transfere pojedincima (iznos od 1.463.629,29 KM), tekuće transfere neprofitnim organizacijama (iznos od 2.081.791,00 KM), tekuće transfere javnim preduzećima (iznos od 2.157.561,00 KM), tekuće transfere privatnim preduzećima i preduzetnicima (iznos od 749.940,87 KM), te druge tekuće rashode (iznos od 493.914,70 KM).

Najznačajniji rashodi ove kategorije su: izdaci za socijalne pomoći, gradsku kuhinju i alternativni smještaj, pomoći za liječenje, pomoći za troškove školovanja, subvencije grijanja korisnika socijalne pomoći, tekući transferi, odnosno programi i projekti iz oblasti sporta i kulture, podsticaj razvoja preduzetništva i obrta putem agencije ZEDA, podsticaj poljoprivredne proizvodnje, održavanje sportskih objekata, finansiranje djelatnosti predškolskog odgoja i obrazovanja, finansiranje dijela proizvodnje i emitovanje programa JP "RTV Zenica", finansiranje rada JU "Dom porodica" Zenica, te sporazumno izvršenje pravosnažnih sudskih rješenja.

Kapitalni transferi u 2018. godini realizovani su u iznosu od 626.646,15 KM. Navedeno izvršenje odnosi se na: kapitalne transfere neprofitnim organizacijama (iznos od 259.081,88 KM), te kapitalne transfere javnim preduzećima (iznos od 367.564,27 KM). U okviru kapitalnih transfera, najveći iznos od 223.768,04 KM izdvojen je na ime anuiteta za realizaciju projekta sanacije deponije Siđe i transferisan "RD Moščanica" d.o.o. Zenica.

U 2019. godini u okviru tekućih transfera, najveća planirana izdvajanja odnose se na: izdatke za socijalne pomoći, izdatke za grijanje korisnika socijalne pomoći, jednokratne, povremene, privremene i ostale novčane pomoći, izdatke vezane za sport (transferi za sport, programi i projekti iz oblasti sporta, te reprogram za NK Čelik), izdatke za rad gradske kuhinje, sufinansiranje UG "Medica" Zenica, jednokratne pomoći za liječenje, stanovanje i školovanje, vantjelesnu oplodnju, stipendije za nadarene studente, jednokratne nagrade učenicima oslobođenim polaganja maturalnog ispita i dr., izdatke vezane za kulturu (transfer za kulturu, programi i projekti iz oblasti kulture), izdatke za finansiranje rada JU Dom porodica Zenica, izdatke za finansiranje programa i projekata udruženja i organizacija boračke populacije.

Budžetom Grada Zenica za 2019. godinu planiran je nastavak realizacije započetih kapitalnih projekata, kao i projekti čija se realizacija očekuje u 2019. godini, a najznačajni su: kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima za izgradnju ambulanti i depoa apoteka, kapitalni transferi neprofitnim organizacijama (oprema i adaptacija domova iz oblasti kulture - BNP, Muzej, Biblioteka, Preporod, Napredak i Prosvjeta, obnova kulturno-historijskog naslijeđa, te investiciono i tekuće održavanje obdaništa) i kapitalni transferi javnim preduzećima (anuitet za realizaciju projekta sanacije deponije Siđe - "RD Moščanica" d.o.o. Zenica, nabavka autobusa - JKP Zenicatrans - prevoz putnika d.d. Zenica, kamate po kreditu - JP Regionalni vodovod „Plava voda“ d.o.o. Travnik, kamate po kreditu KfW za projekat Vodosnabdijevanje i odvodnja otpadnih voda u BiH II za i razvoj emisionog sistema JP RTV Zenica).

Kod planiranja tekućih i kapitalnih transfera za period 2020. – 2022. godine, nastojalo se da Grad, u skladu sa Statutom utvrđenim nadležnostima i raspoloživim sredstvima, pomogne onim korisnicima, odnosno podrži one programe koji su već stekli legitimitet i postali prepoznatljiviji u sredinama u kojima se realizuju, a u skladu sa realnim mogućnostima.

Otplate dugova

U skladu sa odlukama o izvršavanju budžeta Grada Zenica, otplate kamata i duga po kreditu predstavljaju izdatak budžeta koji ima prioritet u izvršavanju.

Zaduženjem Grada Zenica kod Saudijskog fonda za razvoj osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 25.000.000,00 USD, odnosno 93.750.000,00 SAR, sa periodom otplate od 25 godina i grace periodom 5 godina, a za finansiranje Projekta glavne gradske magistrale u Zenici. Otplata duga primljenog kroz

Državu, realizuje se u skladu sa Kreditnim sporazumom projekat glavne gradske magistrale u Zenici između Saudijskog fonda za razvoj i Bosne i Hercegovine - kredit broj: 3/539 ("Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori" broj 2/12) i instrukcijama Federalnog ministarstva finansija, a na osnovu Podugovora o kreditu, broj: 08-14-4260/11 od 10.02.2012. godine, zaključenog između Federacije BiH koju zastupa Federalno ministarstvo finansija/financija i Grada Zenica. Iz budžeta Grada za izmirenje troškova na povučeni iznos po ovom kreditu u 2012. godini izdvojeno je 12.424,87 KM, u 2013. godini 230.261,76 KM, u 2014. godini 461.766,41 KM, u 2015. godini 686.903,03 KM, u 2016. godini 1.875.232,79 KM, u 2017. godini 3.007.760,90 KM, dok je u 2018. godini za anuitete ovog kredita plaćeno ukupno 2.791.207,25 KM. Za 2019. godinu, na ime kamate i otplate u anuitetima, planiran je ukupan iznos od 3.100.000,00 KM, a što je u skladu sa otplatnim planom i predstavlja dva anuiteta po ovom kreditu. U godinama koje slijede, uz pretpostavku stabilnih deviznih kurseva USA dolara (USD; \$), Saudijskog rijala (SAR; SA) i BiH konvertibilne marke (BAM; KM), sredstva potrebna za ovu namjenu bi trebala da se blago smanjuju, kako se smanjuje i iznos neotplaćene glavnice.

U 2017. godini donesen je Zaključak o davanju garancije Grada Zenica na zaduženje Zeničko-dobojskog kantona po Ugovoru o zajmu zaključenog između BiH i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i BiH i Razvojne banke vijeća Evrope (CEB) za Projekat izgradnja regionalnog vodovoda "Plava voda", broj: 01-01-6127/17 od 11.05.2017 godine. U skladu sa otplatnim planom pomenutog zajma, u projekcijama rashoda za 2020., 2021. i 2022. godinu, planirana su sredstva za otplatu koja će na Jedinstveni račun trezora Grada biti transferisana od strane JP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Zenica.

Nabavka stalnih sredstava

Nabavke stalnih sredstava u budžetima Grada Zenica finansiraju se iz prihoda Grada Zenica i sredstava doznačenih od viših nivoa vlasti za potrebe finansiranja konkretnih projekata koji su od interesa za lokalnu zajednicu.

U 2017. godini iz Budžeta su finansirane nabavke stalnih sredstava u ukupnom iznosu od 3.089.534,56 KM, i to nabavka opreme za budžetske korisnike, nabavka zemljišta - eksproprijacija zemljišta, izgradnja javne rasvjete, izgradnja stambenih objekata za porodice u stanju socijalne potrebe, rekonstrukcija stadiona Bilino polje, učešće Grada u otplati kredita za nabavljene autobuse JKP "Zenicatrans - prevoz putnika" d.d. Zenica, te rekonstrukcija i investiciono održavanje putne mreže, vodovodne i kanalizacione mreže, poslovnih prostora i drugih objekata.

Iz Budžeta 2018. godine izvršene su nabavke stalnih sredstava u ukupnom iznosu od 4.896.193,49 KM, a najznačajniji izdaci se odnose na rekonstrukciju i investiciono održavanje putne mreže, nabavku zemljišta od Rudnika mrkog uglja "Zenica", izgradnju javne rasvjete, rekonstrukciju i investiciono održavanje poslovnih prostora, Poslovne zone i drugih objekata, uplatu razlike na ime procijenjene vrijednosti Autobuske stanice po Ugovoru br. OPU-IP-2018-176 od 28.06.2018. godine, rekonstrukciju i investiciono održavanje vodovodne i kanalizacione mreže, te nabavku opreme budžetskih korisnika.

U periodu od 2019. - 2021. godine, pored rekonstrukcije i investicionog održavanja putne, vodovodne i kanalizacione mreže, očekuje se i izgradnja stambenih objekata za porodice u stanju socijalne potrebe, rekonstrukcija i izgradnja javne rasvjete, izgradnja autobuskih nadstrešnica, nabavka ulične i parkovske opreme, nabavka podzemnih kontejnera za odvojeno prikupljanje otpada, izgradnja i uređenje igrališta i sportskih terena, nabavka pauka za JP Parking servis d.o.o. Zenica, dovršetak izgradnje Osnovne škole Hasan Kikić u Tetovu, rekonstrukcija i uređenje izletišta

Smetovi, te izgradnja i unapređenje infrastrukture u Poslovnoj zoni Zenica 1. U 2018. i 2019. godini, iz rasporeda suficita prethodne godine, izvršena je uplata učešća Grada u osnovnom kapitalu joint venture kompanije Toplana Zenica d.o.o. Zenica, a u svrhu rješavanja problema grijanja stambenih i poslovnih objekata na području Grada.

U projekcijama rashoda za naredne godine potrebno je planirati i sredstva po Odluci Gradskog vijeća o prihvatanju granta Kreditanstalt für Wiederaufbau Frankfurt (KfW) za projekat "Prikupljanje i tretman otpadnih voda u Zenici", broj: 01-01-17803/17 od 25.10.2017. godine, kojom se Grad Zenica obavezao osigurati potrebna sredstva za finansiranje vlastitog doprinosa Grada za izgradnju infrastrukturnih sadržaja (biciklističke i pješačke staze, igrališta i sl.) u iznosu do 1.000.000,00 EUR, a koja trebaju biti realizovana u vremenu trajanja projekta od 2018. do 2022. godine.

Po navedenom projektu realizovat će se i sredstva zajma po Podugovoru o zajmu i projektu Program vodosnabdijevanja i otpadnih voda u Bosni i Hercegovini II za Grad Zenica, zaključenog između Federacije BiH koju zastupa Federalno ministarstvo finansija/financija i Grada Zenice, broj: 02-14-19083/15 od 04.11.2015. godine.

Namjenska sredstava civilne zaštite po Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća - 0,5%

Instrukcijom federalnog ministra finansija o planiranju i korištenju sredstava sa posebnog transakcijskog računa propisano je da se u tekućoj godini oprihoduje samo iznos utrošenih sredstava, dok se neutrošena sredstva prenose u narednu godinu. Tako su od ukupnih namjenskih sredstava prikupljenih po Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine FBiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10) u 2017. godini utrošena sredstva u iznosu od 173.109,00 KM, dok su neutrošena sredstva u ukupnom iznosu od 1.264.417,37 KM, u skladu sa pomenutom Instrukcijom, prenesena u 2018. godinu. U 2018. godini, ukupno raspoloživa sredstava iznosila su 1.964.213,49 KM, utrošeno je 740.511,04 KM, dok su neutrošena sredstva u ukupnom iznosu od 1.223.702,45 KM prenesena u 2019. godinu.

Sredstva Fonda za zaštitu okoline

Fond za zaštitu okoline Grada Zenica formiran je na osnovu člana 59. Zakona o zaštiti okoline ("Službene novine ZDK", broj 01/2000) i Odluke o načinu raspodjele sredstava Fonda za zaštitu okoline ("Službene novine ZDK", broj: 18/12 i 1/15). Prikupljena sredstva koja Fond za zaštitu okoline FBiH raspoređuje kantonima, Vlada ZDK raspoređuje na način da 70% uplaćenih sredstava sa područja lokalne samouprave, doznačava tom općinskom/gradskog budžetu.

Sredstva Fonda za zaštitu okoline se koriste za podsticanje mjera zaštite i unapređenja okoline, za čišćenje riječnih korita, divljih deponija i zbrinjavanje animalnog otpada, kao i za usluge mjerenja kvaliteta zraka i dr., a u 2017. godini utrošena su u iznosu od 437.009,47 KM. U 2018. godini, izvršenje rashoda iz ovih sredstava iznosilo je 1.126.393,14 KM.

Poglavlje V: Projekcije budžeta Grada Zenica

U nastavku su dati tabelarni pregledi projekcija prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka budžeta Grada Zenica za 2019. - 2022. godinu, kao i ostvarenje, odnosno izvršenje istih za 2018. godinu.

Projekcije prihoda i primitaka budžeta Grada Zenica

Tabela broj 6 (u KM)

RED. BR.	VRSTA PRIHODA	OSTVARENJE 2018. g.	BUDŽET SA UVEĆANJIMA 2019. g.	PROJEKCIJA 2020. g.	PROJEKCIJA 2021. g.	PROJEKCIJA 2022. g.
1	2	3	4	6	7	7
I	PRIHODI OD POREZA	22.865.340,84	22.761.413,00	23.800.000,00	24.500.000,00	25.000.000,00
II	NEPOREZNI PRIHODI	14.279.151,55	16.835.600,00	14.150.000,00	15.000.000,00	15.400.000,00
III	PRIMLJENI TEKUĆI TRANSFERI I DONACIJE	1.900.294,71	1.613.716,57	2.000.000,00	2.500.000,00	2.800.000,00
IV	PRIMLJENI KAPITALNI TRANSFERI	317.180,68	3.498.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	2.000.000,00
V	KAPITALNI PRIMICI	1.918.311,73	3.154.000,00	1.500.000,00	1.000.000,00	850.000,00
VI	PRENOS NAMJ. SRED. CZ PO ZAKONU O ZAŠTITI I SPAŠ. LJUDI ... - 0,5%, NEUTROŠENIH U 2016. GOD.	720.511,04	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI GRADA (od I do VII)	42.000.790,55	48.862.729,57	45.450.000,00	47.000.000,00	47.050.000,00
VII	PRIMLJENI TRANSFERI OD OSTALIH NIVOVA VLASTI - NAMJENSKE DOZNAKE	7.711.414,70	7.618.000,00	7.620.000,00	7.620.000,00	7.620.000,00
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI BUDŽETA (od I do VIII)	49.712.205,25	56.480.729,57	53.070.000,00	54.620.000,00	54.670.000,00
	PROCENAT POVEĆANJA/SMANJENJA U ODNOSU NA PRETHODNU GODINU		13,62%	-6,04%	2,92%	0,09%
	AKUMULISANI VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA - AKUMULISANI SUFICIT	3.244.199,39	4.280.452,00	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI BUDŽETA SA AKUMULISANIM SUFICITOM	52.956.404,64	60.761.181,57	53.070.000,00	54.620.000,00	54.670.000,00

Projekcije rashoda i izdataka budžeta Grada Zenica

Tabela broj 7 (u KM)

RED. BR.	VRSTA RASHODA	IZVRŠENJE 2018. g.	BUDŽET sa prerasp. i uvećanjima 2019. g.	PROJEKCIJA 2020. g.	PROJEKCIJA 2021. g.	PROJEKCIJA 2022. g.
1	2	3	4	5	6	7
I	REDOVNA DJELATNOST (od 1 do 4)	10.379.324,10	13.146.350,00	13.040.000,00	13.170.000,00	13.300.000,00
1.	PLAĆE I NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH	7.801.590,41	9.812.700,00	9.870.000,00	9.920.000,00	9.970.000,00
2.	DOPRINOSI POSLODAVCA I OSTALI DOPRINOSI	758.366,20	926.550,00	932.000,00	938.000,00	943.000,00
3.	IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	1.764.948,07	2.172.100,00	2.100.000,00	2.150.000,00	2.200.000,00
4.	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA	54.419,42	235.000,00	138.000,00	162.000,00	187.000,00
II	POSEBNE NAMJENE (od 5 do 13)	26.362.945,24	35.516.379,57	32.210.000,00	33.630.000,00	33.550.000,00
5.	IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	9.170.507,10	10.933.916,57	9.400.000,00	9.500.000,00	9.600.000,00
6.	TEKUĆI TRANSFERI I DRUGI TEKUĆI RASHODI	6.946.836,86	8.137.419,00	7.000.000,00	7.100.000,00	7.200.000,00
7.	KAPITALNI TRANSFERI	626.646,15	1.561.000,00	2.800.000,00	3.000.000,00	2.000.000,00
8.	IZDACI ZA KAMATE	744.660,85	800.000,00	750.000,00	700.000,00	650.000,00
9.	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA	4.841.774,07	10.996.000,00	8.800.000,00	9.850.000,00	10.600.000,00
10.	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA	2.046.546,40	366.544,00	2.100.000,00	2.100.000,00	2.100.000,00
11.	NAMJENSKA SREDSTVA ZA ZAŠTITU OD POŽARA OD NAKNADA ZA VATROGASTVO	119.069,63	220.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00
12.	NAMJENSKA SREDSTVA CZ PO ZAKONU O ZAŠTITI I SPAŠ. LJUDI ... - 0,5%	740.511,04	1.660.000,00	660.000,00	680.000,00	700.000,00
13.	SREDSTVA FONDA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA FBIH SA NEUTROŠENIM SRED. U PRETH. GOD.	1.126.393,14	841.500,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00
III	TEKUĆA BUDŽETSKA REZERVA	227.106,25	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00
	UKUPNO RASHODI I IZDACI IZ PRIHODA GRADA (od I do III)	36.969.375,59	48.862.729,57	45.450.000,00	47.000.000,00	47.050.000,00
IV	TRANSFERI OD OSTALIH NIVOVA VLASTI - NAMJENSKE DOZNAKE	7.711.414,70	7.618.000,00	7.620.000,00	7.620.000,00	7.620.000,00
	UKUPNO RASHODI I IZDACI BUDŽETA (od I do IV)	44.680.790,29	56.480.729,57	53.070.000,00	54.620.000,00	54.670.000,00
	RASPORED AKUMULISANOG SUFICITA	2.346.996,00	4.280.452,00	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO RASHODI I IZDACI BUDŽETA SA RASPOREDOM AKUMULISANOG SUFICITA	47.027.786,29	60.761.181,57	53.070.000,00	54.620.000,00	54.670.000,00

Broj: 02-49-14785/19
Zenica,

12 -07- 2019

GRADONAČELNIK

Fuad Kasumović